

МІНІСТЕРСТВО НАУКИ І ОСВІТИ УКРАЇНИ
ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«Менеджмент»

Другого рівня вищої освіти

За спеціальністю 073 «Менеджмент»

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

Кваліфікація: магістр з менеджменту

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ

Голова вченої ради

Ростислав ПОДОЛЬСЬКИЙ

(протокол № 12 від «25» червня 2019 р.

зі змінами; протокол № 11 від «30» червня 2020р.)

Освітня програма вводиться в дію:

з «01» вересня 2020р.

В. ректор Ростислав ПОДОЛЬСЬКИЙ
(наказ № 01/02 від «01» 02 2020р.)

Старобільськ, 2020 р.

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
Освітньо-професійної програми

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ – другий магістерський
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ – 07 «Управління та адміністрування»
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ – 073 «Менеджмент»
КВАЛІФІКАЦІЯ – магістр з менеджменту

Науково-методична комісія університету

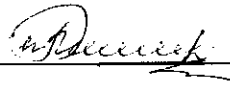
Протокол від 29 серпня 2020 р. № 3

Голова науково-методичної комісії університету

проректор з науково-педагогічної

та навчальної роботи

«30» серпня 2020 року

Ірина КИРПИЧОВА

Завідувач навчального відділу

«30» серпня 2020 року

Максим КАЗАКОВ

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 073 «Менеджмент» розроблена відповідно до: Закону України «Про освіту» від 23.05.1991р. № 1060-XII, Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014р. № 1556-VII; Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» від 23.11.2011 р. №1341; Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Ліцензійних умов про впровадження освітньої діяльності закладів освіти» від 30.12.2015 р. №1187.

ВНЕСЕНО: кафедрою менеджменту, права, статистики та економічного аналізу економічного факультету Луганського національного аграрного університету

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Кочетков Олексій Васильович – керівник проектної групи, кандидат економічних наук, професор, завідувач кафедри менеджменту, права, статистики та економічного аналізу Луганського національного аграрного університету;

Сафронська Ірина Михайлівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту, права, статистики та економічного аналізу Луганського національного аграрного університету;

Орлова-Курилова Ольга Володимирівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту, права, статистики та економічного аналізу Луганського національного аграрного університету.

I. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень
Ступінь вищої освіти	магістр
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	073 Менеджмент
Спеціалізація	Менеджмент
Обмеження щодо форм навчання	Без обмежень
Освітня кваліфікація	Магістр менеджменту
Кваліфікація в дипломі	Магістр менеджменту
Опис предметної області	<p>Об'єкт(и) вивчення та діяльності управління організаціями та їх підрозділами.</p> <p>Цілі навчання: підготовка фахівців, здатних ідентифікувати та вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері управління організаціями на засадах оволодіння системою компетентностей.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області</p> <ul style="list-style-type: none"> - інноваційні концепції та системи менеджменту; - функції, методи, технології управління організаціями та їх підрозділами; - методологія наукових досліджень. <p>Методи, методики, технології та інструменти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - загальнонаукові та специфічні методи дослідження; - методи та інструменти наукового дослідження у сфері менеджменту; - методики, технології та інструменти менеджменту (стратегічне управління, управління змінами, проектне управління, управління знаннями, корпоративне управління, тощо); - інформаційно-комунікаційні технології управління організаціями та їх підрозділами.
Академічні права випускників	Магістр може продовжувати навчання на освітньому і науковому ступені доктора філософії, підвищувати кваліфікацію та отримувати додаткову післядипломну освіту
Працевлаштування випускників	<p>Відповідно до Класифікатора професій ДК 003:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 2010 магістр зі спеціальності 073 Менеджмент має бути підготовлений для таких посад і груп посад: - 1210 Керівники підприємств, установ та організацій; - 1222 Керівники виробничих підрозділів у промисловості; - 1224 Керівники виробничих підрозділів в оптовій та роздрібній торгівлі; - 1227 Керівники виробничих підрозділів у комерційному обслуговуванні; - 1229 Керівники інших основних підрозділів;

- 1231 Керівники фінансових, бухгалтерських, економічних, юридичних та адміністративних підрозділів та інші керівники;
- 1235 Керівники підрозділів матеріально-технічного постачання;
- 1237 Керівники науково-дослідних підрозділів та підрозділів з науково-технічної підготовки виробництва та інші керівники;
- 1239 Керівники інших функціональних підрозділів;
- 1448 Менеджери (управителі) туристичних агентств та бюро подорожей;
- 1452 Менеджери (управителі) в оптовій торгівлі та посередництві у торгівлі;
- 1453 Менеджери (управителі) в роздрібній торгівлі побутовими та непродовольчими товарами та їх ремонті;
- 1454 Менеджери (управителі) в роздрібній торгівлі продовольчими товарами;
- 1455 Менеджери (управителі) в готелях та інших місцях розміщення;
- 1461 Менеджери (управителі) у сфері грошового посередництва;
- 1462 Менеджери (управителі) у сфері фінансового лізингу;
- 1463 Менеджери (управителі) у сфері надання кредитів;
- 1471 Менеджери (управителі) у сфері операцій з нерухомістю для третіх осіб;
- 1472 Менеджери (управителі) у сфері оренди машин та устаткування;
- 1473 Менеджери (управителі) у сфері надання інформації;
- 1474 Менеджери (управителі) у сфері досліджень та розробок;
- 1493 Менеджери (управителі) систем якості;
- 1496 Менеджери (управителі) із соціальної та корпоративної відповідальності;
- 1499 Менеджери (управителі) в інших видах економічної діяльності, не віднесені до інших угруповань;
- 2310 Викладачі університетів та вищих навчальних закладів;
- 2414 Професіонали з питань фінансово-економічної безпеки підприємств, установ та організацій;
- 2419 Професіонали у сфері державної служби, маркетингу, ефективності господарської діяльності, раціоналізації виробництва, інтелектуальної власності та інноваційної діяльності;
- 2441 Професіонали в галузі економіки;
- 2447 Професіонали у сфері управління проектами та

	<p>програмами;</p> <ul style="list-style-type: none"> - 2481 Професіонали в галузі туризму; - 2490 Професіонали, що не входять в інші класифікаційні угруповання. <p>Особа, що має освітній ступінь бакалавра з менеджменту, має право здобувати ступінь магістра під час навчання в магістратурі. Прийом на основі ступеню бакалавра з менеджменту для здобуття ступеню магістра здійснюється за результатами вступних випробувань</p> <p>Місця працевлаштування.</p> <p>Відповідні посади у адміністративних, економічних та фінансових підрозділах підприємств, установ та організацій.</p>
--	---

II. ОБСЯГ КРЕДИТІВ ЄКТС, НЕОБХІДНИЙ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ СТУПЕНЯ МАГІСТРА

Загальний обсяг освітньої програми – 90 кредитів ЄКТС

III. ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАГІСТРА З МЕНЕДЖМЕНТУ

Компетентність	Абревіатура
Інтегральна компетентність	
Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері управління або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог	ІК
Загальні компетентності (ЗК)	
1.Здатність проведення досліджень на відповідному рівні	ЗК-1
2.Здатність спілкуватися з представниками різних професійних груп та у міжнародному контексті	ЗК-2
3.Навички використання інформаційно-комунікаційних технологій для пошуку, оброблення, аналізу інформації з різних джерел та прийняття рішень	ЗК-3
4.Здатність організувати та мотивувати людей рухатися до спільної мети, працювати в команді	ЗК-4
5.Здатність діяти на основі етичних міркувань, соціально відповідально і свідомо	ЗК-5
6.Вміння виявляти та вирішувати проблеми, генерувати нові ідеї	ЗК-6
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	
1. Вміння обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, у тому числі у відповідності до міжнародних стандартів	СК-1
2. Встановлювати критерії, за якими організація визначає подальший напрямки розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани	СК-2
3. Здатність до саморозвитку, навчання впродовж життя та ефективного само менеджменту	СК-3

4. Здатність до ефективного використання та розвитку людських ресурсів в організації	СК-4
5. Вміння створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління	СК-5
6. Навички формування та демонстрації лідерських якостей	СК-6
7.Здатність розробляти проекти та управляти ними, виявляти ініціативу та підприємливість	СК-7
8.Здатність використовувати психологічні технології роботи з персоналом	СК-8
9.Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, ухвалювати управлінські рішення та забезпечувати умови їх реалізації	СК-9
10.Здатність до управління організацією, її змінами	СК-10

Матриця відповідності визначених освітньо-професійною програмою підготовки магістра компетентностей дескрипторам НРК

Вид компетентності за освітньо-професійною програмою	Класифікація компетентностей за НРК			
	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
Загальні компетентності (ЗК)				
ЗК-1	ЗН2	УМ1	К1	АВ3
ЗК-2			К1	
ЗК-3		УМ1	К2	АВ1
ЗК-4		УМ1	К1	АВ1,АВ2
ЗК-5			К2	АВ2
ЗК-6		УМ1		АВ3
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)				
СК-1	ЗН1	УМ1		
СК-2	ЗН2	УМ1		
СК-3				АВ3
СК-4			К2	АВ2
СК-5		УМ1	К1, К2	АВ1
СК-6			К1	АВ2
СК-7			К1	АВ1
СК-8		УМ1	К1, К2	
СК-9	ЗН2	УМ1	К1	АВ1
СК-10	ЗН1	УМ1	К1	АВ1

IV.НОРМАТИВНИЙ ЗМІСТ ПІДГОТОВКИ МАГІСТРА, СФОРМУЛЬОВАНИЙ У ТЕРМІНАХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Програмні результати навчання	Абревіатура
Вміти застосовувати концепції, методи та інструменти менеджменту для результативного та ефективного управління організацією	ПРН-1
Вміти встановлювати зв'язки між елементами системи управління організації	ПРН-2
Застосовувати навички обґрунтування та управління проектами, генерування підприємницької ідеї	ПРН-3
Планувати діяльність організації в стратегічному та тактичному розрізах	ПРН-4
Вміти організовувати та здійснювати комунікації з представниками різних професійних груп та в міжнародному контексті	ПРН-5
Практикувати використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій в управлінні	ПРН-6
Аргументувати власну точку зору в дискусії на основі етичних міркувань, соціально відповідально	ПРН-7
Демонструвати вміння взаємодіяти з людьми та впливати на їх поведінку	ПРН-8
Виявляти здатність до саморозвитку, навчання впродовж всього життя та ефективного само менеджменту	ПРН-9
Вміти аналізувати й структурувати проблеми організації, ухвалювати управлінські рішення та забезпечувати умови їх реалізації	ПРН-10
Вміти управляти організацією, її змінами, здійснюючи їх інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення, в тому числі у відповідності до міжнародних стандартів та рекомендацій моделей досконалості	ПРН-11

Матриця відповідності визначених освітньо-професійною програмою результатів навчання та компетентностей

Програмні результати навчання	Компетентності																
	ІК	Загальні компетентності						Спеціальні (фахові)компетентності									
		1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ПРН-1	+	+						+			+					+	+
ПРН-2	+	+										+					
ПРН-3	+				+						+			+			
ПРН-4	+								+								
ПРН-5	+		+			+						+					
ПРН-6	+			+								+					
ПРН-7	+					+											
ПРН-8	+									+			+		+		
ПРН-9	+									+							
ПРН-10	+		+		+		+	+								+	+
ПРН-11	+			+	+		+		+						+	+	+

V. ПЕРЕЛІК КОМПОНЕНТ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

ТА ЇХ ЛОГІЧНА ПОСЛІДОВНІСТЬ

Освітньо-професійна програма підготовки магістра з менеджменту передбачає такі цикли підготовки:

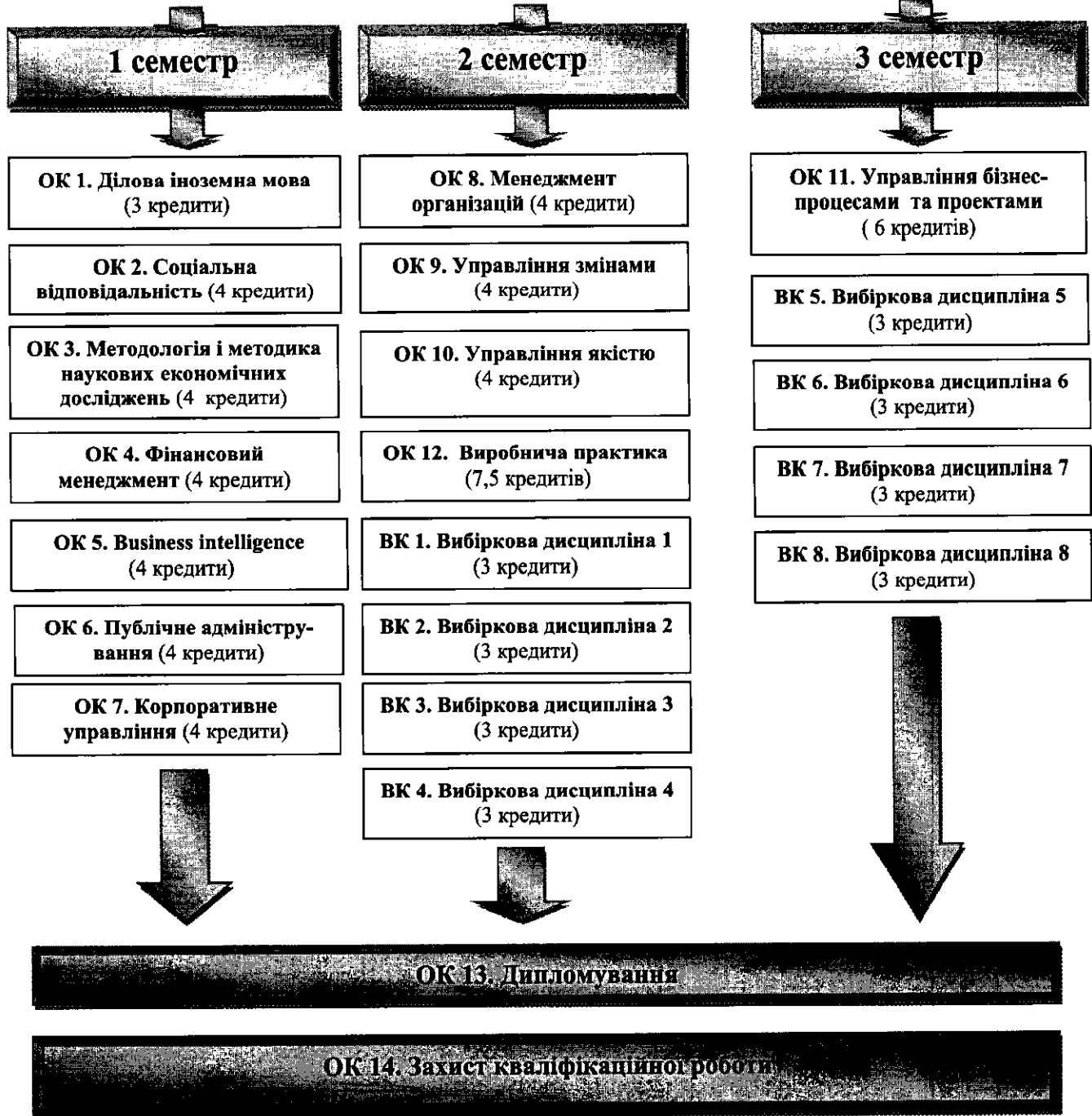
- загальна підготовка, що забезпечує другий освітній рівень і включає блок обов'язкових дисциплін – 11 кредитів;
- професійна підготовка, що забезпечує необхідний освітньо-професійний рівень і включає блок обов'язкових дисциплін (34 кредити ЄКТС) і блок дисциплін за вибором (24 кредити ЄКТС);
- практична підготовка, яка включає виробничу практику – 7.5 кредитів ЄКТС;
- атестація, яка включає підготовку кваліфікаційних робіт (12 кредитів ЄКТС) і захист кваліфікаційних робіт (1,5кредита ЄКТС).

Нормативний зміст підготовки магістра за спеціальністю 073 Менеджмент

№	Шифр за ОПП	Компонент освітньої програми (навчальні дисципліни, практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
I. Обов'язкові компоненти освітньої програми (ОК)				
1	ОК 1	Ділова іноземна мова	3	залік
2	ОК 2	Соціальна відповідальність	4	іспит
3	ОК 3	Методологія і методика наукових економічних досліджень	4	іспит
4	ОК 4	Фінансовий менеджмент	4	іспит
5	ОК 5	Business intelligence	4	іспит
6	ОК 6	Публічне адміністрування	4	іспит
7	ОК 7	Корпоративне управління	4	залік
8	ОК 8	Менеджмент організацій	4	іспит
9	ОК 9	Управління змінами	4	іспит
10	ОК 10	Управління якістю	4	іспит
11	ОК 11	Управління бізнес-процесами та проектами	6	іспит
12	ОК 12	Виробнича практика	7,5	залік
13	ОК 13	Дипломне проектування	6	
14	ОК 14	Захист кваліфікаційної роботи	1,5	кваліфікаційна робота
Загальний обсяг обов'язкових компонент			66	
II. Вибіркові компоненти освітньої програми (ВК)				
15	ВК 1	Вибіркова дисципліна 1	3	залік
16	ВК 2	Вибіркова дисципліна 2	3	залік
17	ВК 3	Вибіркова дисципліна 3	3	залік
18	ВК 4	Вибіркова дисципліна 4	3	залік
19	ВК 5	Вибіркова дисципліна 5	3	залік
20	ВК 6	Вибіркова дисципліна 6	3	залік
21	ВК 7	Вибіркова дисципліна 7	3	залік
22	ВК 8	Вибіркова дисципліна 8	3	залік
Загальний обсяг вибіркових компонент:			24	
РАЗОМ			90	

Структурно-логічна схема освітньо-професійної програми

**Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам
освітньої програми**

	ЗК-1	ЗК-2	ЗК-3	ЗК-4	ЗК-5	ЗК-6	СК-1	СК-2	СК-3	СК-4	СК-5	СК-6	СК-7	СК-8	СК-9	СК-10
ОК 1		+							+							
ОК 2				+	+				+		+			+		
ОК 3	+		+				+		+							
ОК 4	+		+			+	+								+	+
ОК 5	+		+			+							+		+	+
ОК 6					+			+		+						+
ОК 7		+		+				+		+	+	+			+	+
ОК 8				+		+		+		+	+	+		+	+	+
ОК 9						+	+	+		+	+		+	+	+	+
ОК 10						+	+								+	+
ОК 11			+	+			+	+			+		+	+	+	
ОК 12	+		+			+			+				+			
ОК 13	+		+			+	+	+	+				+		+	
ОК 14		+				+							+			

**Матриця забезпечення програмних результатів навчання(ПРН)
відповідними компонентами освітньої програми**

	ПРН 1	ПРН 2	ПРН 3	ПРН 4	ПРН 5	ПРН 6	ПРН 7	ПРН 8	ПРН 9	ПРН 10	ПРН 11
ОК 1					+			+	+	+	
ОК 2		+	+		+	+	+	+	+	+	+
ОК 3	+	+				+		+	+	+	+
ОК 4	+	+				+				+	+
ОК 5	+	+	+			+				+	+
ОК 6	+		+	+	+		+			+	+
ОК 7	+	+	+	+	+	+		+		+	+
ОК 8	+	+	+	+	+	+		+		+	+
ОК 9	+	+	+	+	+	+		+		+	+
ОК 10	+									+	+
ОК 11	+	+	+	+	+	+		+		+	+
ОК 12	+	+	+			+		+	+	+	+
ОК 13	+	+	+	+		+		+	+	+	+
ОК 14			+		+					+	+

VI. ФОРМИ АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи
Вимоги до кваліфікаційної роботи	<p>Кваліфікаційна робота має передбачати розв'язання складної задачі або проблеми в сфері менеджменту, задачі або проблеми в сфері менеджменту, що потребує здійснення досліджень та/або інновацій і характеризується комплексністю і невизначеністю умов, із застосуванням теорій та методів економічної науки.</p> <p>Кваліфікаційна робота не повинна містити академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації. Кваліфікаційна робота має бути оприлюднена на офіційному сайті закладу вищої освіти або його підрозділу, або у репозитарії закладу вищої освіти.</p>

VII. ВИМОГИ ДО НАЯВНОСТІ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Визначаються відповідно до Європейських стандартів та рекомендацій щодо забезпечення якості вищої освіти (ESG) та статті 16 Закону України «Про вищу освіту».

Система забезпечення вищим навчальним закладом якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) за поданням ВНЗ оцінюється Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти або акредитованими ним незалежними установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти на предмет її відповідності вимогам до системи забезпечення якості вищої освіти, що затверджуються Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти та міжнародним стандартам.

Принципи та процедури забезпечення якості освіти	<p>Визначені наказом ректора ЛНАУ:</p> <ul style="list-style-type: none">- розроблено принципи оцінки знань, умінь і в кінцевому випадку – рівня сформованості компетенцій; визначено кількість, форми і методи проведення вступних випробувань і підсумкового контролю у відповідності до змін у завданнях вищої освіти на другому рівні, цілях і методах її надання – одноразово;- встановлено відповідальність керівників проектних груп – гарантів освітньо-професійних програм за виконання останніх аж до перегляду складу проектних груп та академічного штату, що здійснює викладання – одноразово;- забезпечення зворотного зв'язку з роботодавцями щодо якості підготовки – щорічно;- акредитація освітньо-професійної програми в Національному агентстві із забезпечення якості вищої
---	---

	<p>освіти – після утворення агентства;</p> <ul style="list-style-type: none"> - вибіркова оцінка якості виконання освітньо-професійної програми робочою групою, створеною при проректорі з наукової роботи, управління розвитком та міжнародних зв'язків – щорічно; - аналіз успішності виконання освітньо-професійної програми кожним здобувачем освітнього ступеня «магістр» – постійно; <p>підвищення кваліфікації для академічного штату, що відповідає за виконання освітньої складової – кожні два роки.</p>
Моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм	<p>Визначені наказом ректора ЛНАУ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - модифікація переліку компетенцій у відповідності з документально підтвердженими потребами роботодавців (у т.ч. за резолюціями щорічних круглих столів з роботодавцями), змінами у державному стандарті вищої освіти на освітньо-професійному рівні – щорічно; - коригування елементів освітньої складової у відповідності з розвитком економічної, фінансової науки, зміною національних та міжнародних стандартів та нормативно- правової бази обліку, аудиту та оподаткування – щорічно; - оновлення освітніх ресурсів (доступ до міжнародних реферативних та науково-метричних баз даних та статей у передових фахових журналах України та зарубіжжя, науково-методичне забезпечення викладання дисциплін) – щорічно; - забезпечення зворотного зв'язку від академічного штату та магістрів) шляхом анонімного опитування – щорічно; - винесення питання про ефективність реалізації освітньо-професійної програми на вчену раду ЛНАУ – щорічно.
Щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти	<p>Не передбачається окремо; оцінювання здійснюється у вигляді поточного і підсумкового контролю, атестації здобувачів вищої освіти.</p>
Підвищення кваліфікації науково-педагогічних, педагогічних та наукових працівників	<p>Підвищення кваліфікації науково-педагогічних, наукових та педагогічних працівників, задіяних в освітньо-науковому процесі має відбуватися щонайменше раз на п'ять років у формі:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) участі у міжнародних проектах, в т.ч. тих, що передбачають стажування за кордоном у освітніх або наукових закладах; 2) навчання в аспірантурі та докторантурі; 3) участі у семінарах з педагогічної майстерності, професійних семінарах; 4) стажування на підприємствах, у банківських установах, державних установах (в т.ч. закордонних), професійних асоціаціях тощо за профілем освітньої програми;

	<p>5) участь у розробці професійних стандартів за профілем освітньо-професійної програми спільно із об'єднаннями роботодавців;</p> <p>6) участь у роботі щонайменше науково-методичної комісії сектору вищої освіти Науково-методичної ради МОН України;</p> <p>7) захист дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філософії або доктора наук;</p> <p>8) робота за сумісництвом на підприємствах, у банківських установах, державних установах, професійних асоціаціях, тощо за профілем освітньо-наукової програми;</p> <p>9) отримання сертифікату на право підготовки до мовних іспитів (щонайменше рівень B2)</p> <p>10) інші види підвищення кваліфікації, які за змістом відповідають цілям реалізації освітньо-наукової програми, підтверджені документально і дають змогу поліпшити діяльність із сприяння якнайкращому досягненню навчальних результатів здобувачами освітнього ступеня «магістр»</p>
Наявність необхідних ресурсів для організації освітнього процесу	<p>Визначаються в цілому ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності закладами освіти (Постанова Кабінету Міністрів України від 20.12.2015 р. №1187).</p> <p>Додатково: наявність робочих комп'ютерних місць, на яких інсталювані ліцензійні пакети прикладних програм, які використовуються в ході навчального процесу (за вибором ВНЗ)</p>
Наявність інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом	Єдина державна електронна база з питань освіти
Публічність інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації	Розміщення на сайті у відкритому доступі
Запобігання та виявлення академічного плагіату	Перевірка на плагіат

VIII. ПЕРЕЛІК НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ, НА ЯКИХ БАЗУЄТЬСЯ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

1. Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти : Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 р. № 266 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF/page>.

2. ДК 003: 2010 Національний класифікатор професій [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dk003.com>.

3. Національна рамка кваліфікацій : затверджена Постановою Кабінету